శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
అవధార్య విరించస్య నిర్వ్యలీకామృతం వచః।
ప్రహస్య ప్రేమగర్భేణ తదపాంగేన సోఽగ్రహీత్ ॥ **1** ॥

తతః సపత్నం ముఖతశ్చరంతమకుతోభయం।
జఘానోత్పత్య గదయా హనావసురమక్షజః ॥ **2** ॥

సా హతా తేన గదయా విహతా భగవత్కరాత్।
విఘూర్ణితాపతద్రేజే తదద్భుతమివాభవత్ ॥ **3** ॥

స తదా లబ్ధతీర్థోఽపి న బబాధే నిరాయుధం।
మానయన్ స మృధే ధర్మం విష్వక్సేనం ప్రకోపయన్ ॥ **4** ॥

గదాయామపవిద్ధాయాం హాహాకారే వినిర్గతే।
మానయామాస తద్ధర్మం సునాభం చాస్మరద్విభుః ॥ **5** ॥

తం వ్యగ్రచక్రం దితిపుత్రాధమేన
స్వపార్షదముఖ్యేన విషజ్జమానం।
చిత్రా వాచోఽతద్విదాం ఖేచరాణాం
తత్రాస్మాసన్ స్వస్తి తేఽముం జహీతి ॥ **6** ॥

స తం నిశామ్యాత్తరథాంగమగ్రతో
వ్యవస్థితం పద్మపలాశలోచనం।
విలోక్య చామర్షపరిప్లుతేంద్రియో
రుషా స్వదంతచ్ఛదమాదశచ్ఛ్వసన్ ॥ **7** ॥

కరాలదంష్ట్రశ్చక్షుర్భ్యాం సంచక్షాణో దహన్నివ।
అభిప్లుత్య స్వగదయా హతోఽసీత్యాహనద్ధరిం ॥ **8** ॥

పదా సవ్యేన తాం సాధో భగవాన్ యజ్ఞసూకరః।
లీలయా మిషతః శత్రోః ప్రాహరద్వాతరంహసం ॥ **9** ॥

ఆహ చాయుధమాధత్స్వ ఘటస్వ త్వం జిగీషసి।
ఇత్యుక్తః స తదా భూయస్తాడయన్ వ్యనదద్ భృశం ॥ **10** ॥

తాం స ఆపతతీం వీక్ష్య భగవాన్ సమవస్థితః।
జగ్రాహ లీలయా ప్రాప్తాం గరుత్మానివ పన్నగీం ॥ **11** ॥

స్వపౌరుషే ప్రతిహతే హతమానో మహాసురః।
నైచ్ఛద్గదాం దీయమానాం హరిణా విగతప్రభః ॥ **12** ॥

జగ్రాహ త్రిశిఖం శూలం జ్వలజ్జ్వలనలోలుపం।
యజ్ఞాయ ధృతరూపాయ విప్రాయాభిచరన్ యథా ॥ **13** ॥

తదోజసా దైత్యమహాభటార్పితం
చకాసదంతః ఖ ఉదీర్ణదీధితి।
చక్రేణ చిచ్ఛేద నిశాతనేమినా
హరిర్యథా తార్క్ష్యపతత్రముజ్జితం ॥ **14** ॥

వృక్ణే స్వశూలే బహుధారిణా హరేః
ప్రత్యేత్య విస్తీర్ణమురో విభూతిమత్।

ప్రవృద్ధరోషః స కఠోరముష్టినా
నదన్ ప్రహృత్యాంతరధీయతాసురః ॥ **15** ॥

తేనేత్థమాహతః క్షత్తర్భగవానాదిసూకరః ।
నాకంపత మనాక్ క్వాపి స్రజా హత ఇవ ద్విపః ॥ **16** ॥

అథోరుధాసృజన్మాయాం యోగమాయేశ్వరే హరౌ ।
యాం విలోక్య ప్రజాస్తస్తా మేనిరేఽస్యోపసంయమం ॥ **17** ॥

ప్రవవుర్వాయవశ్చండాస్తమః పాంసవమైరయన్ ।
దిగ్భ్యో నిపేతుర్గ్రావాణః క్షేపణైః ప్రహితా ఇవ ॥ **18** ॥

ద్యౌర్నష్టభగణాభ్రౌఘైః సవిద్యుత్స్తనయిత్నుభిః ।
వర్షద్భిః పూయకేశాసృగ్విణ్మూత్రాస్థీని చాసకృత్ ॥ **19** ॥

గిరయః ప్రత్యదృశ్యంత నానాయుధముచోఽనఘ ।
దిగ్వాససో యాతుధాన్యః శూలిన్యో ముక్తమూర్ధజాః ॥ **20** ॥

బహుభిర్యక్షరక్షోభిః పత్త్యశ్వరథకుంజరైః ।
ఆతతాయిభిరుత్సృష్టా హింస్రా వాచోఽతివైశసాః ॥ **21** ॥

ప్రాదుష్కృతానాం మాయానామాసురీణాం వినాశయత్ ।
సుదర్శనాస్త్రం భగవాన్ ప్రాయుంక్త దయితం త్రిపాత్ ॥ **22** ॥

తదా దితేః సమభవత్సహసా హృది వేపథుః ।
స్మరంత్యా భర్తురాదేశం స్తనాచ్చాసృక్ ప్రసుస్రువే ॥ **23** ॥

వినష్టాసు స్వమాయాసు భూయశ్చావ్రజ్య కేశవం ।
రుషోపగూహమానోఽముం దదృశేఽవస్థితం బహిః ॥ **24** ॥

తం ముష్టిభిర్వినిఘ్నంతం వజ్రసారైరధోక్షజః ।
కరేణ కర్ణమూలేఽహన్ యథా త్వాష్ట్రం మరుత్పతిః ॥ **25** ॥

స ఆహతో విశ్వజితా హ్యవజ్ఞయా
పరిభ్రమద్గాత్ర ఉదస్తలోచనః।
విశీర్ణబాహ్వంఘ్రిశిరోరుహోఽపతద్
యథా నగేంద్రో లులితో నభస్వతా ॥ **26** ॥

క్షితౌ శయానం తమకుంఠవర్చసం
కరాలదంష్ట్రం పరిదష్టదచ్ఛదం।
అజాదయో వీక్ష్య శశంసురాగతా
అహో ఇమాం కో ను లభేత సంస్థితిం ॥ **27** ॥

యం యోగినో యోగసమాధినా రహో
ధ్యాయంతి లింగాదసతో ముముక్షయా।
తస్యైష దైత్యఋషభః పదాహతో
ముఖం ప్రపశ్యంస్తనుముత్ససర్జ హ ॥ **28** ॥

ఏతౌ తౌ పార్షదావస్య శాపాద్యాతావసద్గతిం।
పునః కతిపయైః స్థానం ప్రపత్స్యేతే హ జన్మభిః ॥ **29** ॥

దేవా ఊచుః
నమో నమస్తేఽఖిలయజ్ఞతంతవే
స్థితౌ గృహీతామలసత్త్వమూర్తయే।
దిష్ట్యా హతోఽయం జగతామరుంతుదః
త్వత్పాదభక్త్యా వయమీశ నిర్వృతాః ॥ **30** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
ఏవం హిరణ్యాక్షమసహ్యవిక్రమం
స సాదయిత్వా హరిరాదిసూకరః।
జగామ లోకం స్వమఖండితోత్సవం
సమీడితః పుష్కరవిష్టరాదిభిః ॥ **31** ॥

మయా యథానూక్తమవాది తే హరేః
కృతావతారస్య సుమిత్ర చేష్టితం।
యథా హిరణ్యాక్ష ఉదారవిక్రమో
మహామృధే క్రీడనవన్నిరాకృతః ॥ **32** ॥

సూత ఉవాచ
ఇతి కౌషారవాఖ్యాతామాశ్రుత్య భగవత్కథాం।
క్షత్తాఽఽనందం పరం లేభే మహాభాగవతో ద్విజ ॥ **33** ॥

అన్యేషాం పుణ్యశ్లోకానాముద్దామయశసాం సతాం।
ఉపశ్రుత్య భవేన్మోదః శ్రీవత్సాంకస్య కిం పునః ॥ **34** ॥

యో గజేంద్రం ఋషిగ్రస్తం ధ్యాయంతం చరణాంబుజం।
క్రోశంతీనాం కరేణూనాం కృచ్ఛ్రతోఽమోచయద్ ద్రుతం ॥ **35** ॥

తం సుఖారాధ్యమృజుభిరనన్యశరణైర్నృభిః।
కృతజ్ఞః కో న సేవేత దురారాధ్యమసాధుభిః ॥ **36** ॥

యో వై హిరణ్యాక్షవధం మహాద్భుతం
విక్రీడితం కారణసూకరాత్మనః।
శృణోతి గాయత్యనుమోదతేఽంజసా
విముచ్యతే బ్రహ్మవధాదపి ద్విజాః ॥ **37** ॥

ఏతన్మహాపుణ్యమలం పవిత్రం
ధన్యం యశస్యం పదమాయురాశిషాం।
ప్రాణేంద్రియాణాం యుధి శౌర్యవర్ధనం
నారాయణోఽంతే గతిరంగ శృణ్వతాం ॥ **38** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే హిరణ్యాక్షవధో నామైకోనవింశోఽధ్యాయః ॥